

**Univerzita Hradec Králové – Pedagogická fakulta
Katedra kulturních a náboženských studií**

Hodnocení bakalářské práce

Posudek oponenta práce

Jméno autora: Tereza Juřinová

Název práce: Lokální média jako nástroj ovlivňování veřejného mínění

Oponent práce: Mgr. Luděk Jirka, Ph.D.

Téma a cíl práce: Bakalářská práce se věnuje vlivu lokálních médií (zpravodaje, ale také např. tiskové zprávy nebo instagramu) na obyvatele. Autorka uvádí, že je nutné odmítnout lokální média jako nástroje propagace, ale zároveň si jejich roli při mediaci politických kroků uvědomuje. Práce je spíše popisného charakteru.

Zaměření práce: Lokální média, samospráva

Jazyková a stylistická úroveň práce: Po jazykové i stylistické stránce je práce zpracována na výborné úrovni. Gramatické chyby práce takřka neobsahuje.

Rozsah práce: V mezích nižšího rozsahu, 45 stran včetně literatury.

Použitá literatura: Bakalářská práce pracuje s fundovanými zdroji. Celkově je text založen na 15 tištěných zdrojích, na 27 internetových zdrojích a na 16 předpisech a zákonech. Autorka častěji odkazuje na internetové zdroje a nevyhnula se použití wikipedie, což je problematické. Jak problematický vidím také odkaz na Sociologickou encyklopedii kvůli převzetí zobecnělého termínu „veřejné mínění“ (je problematické, že pomocí tohoto zobecnělého termínu definuje tak důležité vymezení ve své práci).

Formální stránka práce: Po formální stránce je práce zpracována požadovaným způsobem.

Celkové hodnocení a kritické poznámky:

Bakalářská práce Terezy Juřinové se snaží uvést problematiku lokálních médií a jejich vlivu na veřejné mínění obyvatel. Práce vychází z tezí, že lokální média mají sloužit pro informování široké veřejnosti, ale současně se mohou stát určitým propagandistickým nástrojem samosprávy. Autorka velice zdatně – což je zřejmě dáno i jejím zaměstnáním na Oddělení cestovního ruchu a veřejné informovanosti na Městském úřadu v Lanškrounu – popisuje funkce redaktora lokálních médií, jejich účel, stejně jako jejich tvorbu, ale zároveň i působnost lokálních médií, respektive jejich statusy konfrontuje na příkladu více samospráv (Český Krumlov, Litomyšl, Lanškroun, Krnov, Tábor, Dobříš, Kolín, Česká Třebová). Autorka dochází k závěru, že ačkoliv mají lokální média sloužit především pro informovanost společnosti a mají jasně vymezené hranice (upravované např. tiskovým zákonem), může dojít k varovnému využití lokálních médií pro politickou cenzuru i propagandu (na příkladu Strakonice).

Autorka si správně všímá určitých momentů, které jsou spojeny s lokálními médii – např. že lokální média vytváří dialog mezi mocenskou sférou a obyvateli, že by lokální média měla aktivizovat participaci obyvatel, anebo že na příkladu lokálních médií lze uvést střet zájmů. Autorka také uvádí neblahé problémy spojené s nedostatečnou demokratizací radnic a samospráv po roce 1989. Postup práce je víceméně žádoucí (od masových médií k lokálním médiím, poté definuje nejprve veřejné mínění a další pojmy, než postupuje k analýze lokálních médií).

Bylo by však vhodné uvést, že se jedná o předělávanou práci, protože autorka v první obhajobě se svou bakalářskou prací neuspěla. Nicméně na této předělávané práci je patrné, že se snažila inspirovat u posudku oponenta i vedoucího bakalářské práce. V tomto ohledu je patrná značná proměna bakalářské práce, ačkoliv se mi zdá, že uzpůsobení kritice oponenta bylo až přílišné. Oproti první verzi bakalářské práce pak poupravila literaturu, dodala činnost neziskové organizace Oživení, ale oproti první verzi bakalářské práce chybí výzkum (a to je zase podle mého názoru trochu na škodu, protože jsem byl zvědav, jak ho autorka pojme a zvládne). Autorka tak upřednostnila teoretickou část práce a ještě více se věnovala analýze městského zpravodaje i další forem komunikace mezi samosprávou a občany (webové stránky, tiskové konference, sociální sítě), ačkoliv některé prvky komunikace nerozpracovává tak detailně jako ony zpravodaje.

S tím se pojí i první kritický prvek. Autorka uvádí: *„Mezi lokální média můžeme řadit komunikační nástroje obce/města: webové stránky, úřední deska (fyzická i elektronická), sociální sítě, elektronická komunikace, tištěný zpravodaj, místní rozhlas, místní televize, zasílání SMS, mobilní aplikace, informační centra, informační tabule, schránky důvěry, plakáty a letáčky, besedy s občany, veřejná shromáždění, zasedání zastupitelstva města.“* (s. 12) a tady bych se ohradil, protože zasílání SMS nebo beseda s občany není aspekt lokálních médií. Důležitější jsou však

podle mého názoru určitá stanoviska, která považuji přinejmenším za diskutabilní. Autorka např. uvádí: „*O společenské dění se dnes zajímá méně lidí, avšak jsou mnohem aktivnější a kritičtější.*“ (s. 18) a zde si dovoluji oponovat, že o společenské dění se naopak zajímá více lidí, než tomu bylo dříve (a speciálně mladší lidé, ačkoliv žádnou podporu svého stanoviska v podobě výzkumů veřejného mínění nebo podobné formy výzkumu neznám). Autorka také stanovuje jasnou tezi o demonstracích: „*Je potřeba si ale uvědomit, že aktivní občané, kteří svůj hlas vyjadřují intenzivně a nahlas, stále projevují svůj subjektivní pohled. Ani velká účast na demonstraci ještě nemusí znamenat, že demonstrující skupina vyjadřuje názor většiny.*“ (s. 19) a tady bych se opět ohradil, že subjektivní pohled a názor menšiny jsou dvě rozdílné věci.

Autorka se po dobrém, zajímavém a dobře uvedeném začátku práce dostává do poměrně deskriptivní roviny a značnou část své práce věnuje spíše popisu fungování lokálních médií a jejich statusů, aniž by se v této části své práce dostala na abstraktnější nebo teoretickou úroveň. Deskriptivní popis je samozřejmě užitečný, ale není ve vztahu k charakteru bakalářské práce dostatečný a autorka tak mohla ještě více zapracovat na teoretické koncepci užití moci (např. Michel Foucault apod.), anebo ideologie (např. Antonio Gramsci; Karl Mannheim apod.) ve vztahu k její práci. I pokud by autorka nesouhlasila s výše uvedeným, stále zde chybí jakési prolnutí s určitým konceptem, který by mohl být pro její práci vhodný. Přitom téma po teoretických konceptech přímo křičí. Co je však podle mého názoru ještě důležitější, je skutečnost, že v práci chybí určitá kulturní teorie. To je totiž určitou podmínkou pro bakalářskou práci, jak bylo stanoveno na KKNS.

Práce je v podstatě bez gramatických a stylistických chyb, ovšem gramatická chyba se objevuje hned v první větě bakalářské práce a kazí celkový dojem: „*Žijeme v globalizovaném světě obklopeni nekonečnými toky informací z různých zdrojů*“ (s. 9; má být globalizovaném). Dále se objevují spíše drobné gramatické chyby (např. na str. 32). Objevují se také jednověté odstavce (na str. 20) a to mě osobně i velice mrzí, protože na to neustále studenty upozorňuji. Dále autorka používá poněkud zvláště expresivní výraz „*hlásná trouba radnice*“ (s. 31), což působí v jinak upraveném a formálním textu poněkud zvláště. Dále ve větách: „*Prostřednictvím instagramu dokážeme vytvořit téměř dokonalý obraz místa, člověka, města. Krásné, profesionální, image fotky jsou v posledních letech součástí prezentace. Jsou to fotografie, které cílí na emoce, nemají téměř žádnou informační hodnotu, přesto velký vliv na veřejnost. Kdo by nechtěl žít v krásném a čistém městě nebo jej alespoň navštívit*“ (s. 36) je autorka až překvapivě emotivní vzhledem k celkové koncepci práce. Také se mi zdá, že kapitola č. 6 o ovlivňování voleb ve Strakonících gramaticky pokulhává. K závěrečným kapitolám lze také dodat, že transkulturní rovina na úrovni etiky je velice obecná a poněkud slabší. Také závěr je moc krátký.

Autorka nicméně zapracovala velice zajímavě propagandistickou rovinu do své práce a bakalářská práce je nyní o mnoho obstojnější. Stále mě však v průběhu čtení práce napadalo, že

autorka měla do své práce zařadit kulturní/ideologické/mocenské teorie a dále mohla např. rozpracovat tiskové zprávy a jejich propagandistický smysl, anebo se mohla více věnovat tomu, jak město může aktivizovat jedince za účelem jejich participace na věcech veřejných. Takhle totiž práce působí jako „up-to-down“ vliv samosprávy bez použití kritické ideologické nebo mocenské koncepce.

Práce je jinak velmi zajímavě sepsaná a je patrné, že si autorka dala na psaní nové verze bakalářské práce velmi záležet. Až na výše uvedené námitky tak hodnotím práci veskrze pozitivně a doporučuji k obhajobě.

Otázky oponenta práce:

- Jaké teoretické koncepty byste mohla ve své práci použít? Jaké kulturní teorie? A proč?
- Lokální média jsou do určité míry záležitostí pro starší jedince (jak píšete i na str. 9), zatímco mladší lidé se již ubírají jiným směrem (sociální sítě). Nejedná se tak o skutečnost, že starší lidé jsou díky své neinformovanosti a nízké mediální gramotnosti důležitým příjemcem informací a zpravodajů z pohledu radnice a tím pádem snáze ovlivnitelní? Jak byste v tomto smyslu pojímala intergenerační problematiku?

Datum: 22.12. 2020

Mgr. Luděk Jirka, Ph.D.